

A Study on Fishery Training Certification

Burhan Taşlı¹, Adnan Ayaz^{2*}

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Terzioğlu Yerleşkesi, 170020 Merkez/Çanakkale/Türkiye

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi, Terzioğlu Yerleşkesi, 170020 Merkez/Çanakkale/Türkiye

Correspondent: adnanayaz@comu.edu.tr

(Received: 25.10.2019; Accepted: 27.11.2019)

Burhan Taşlı: Orcid 0000-0002-4267-9758, Adnan Ayaz: Orcid 0000-0003-4839-9244

Abstract: According to Turkish rules, a person who will engaged in fishery by boat is required to obtain certificate of qualification for handling to boat and fishery licence for engaged in fishing activities. Although there is at least 240 hours of training for the qualification certificate, there is no training requirement for fishery licence. In this study, a certificate training plan was made under the name of Fishery and Fishing Certificate, taking into account the training needs of fishermen, for those working in the fisheries sector. It is aimed to prevent the unconscious hunting by prepared certificate programme. It is also inevitable that the cooperation of fishermen and academicians will increase when educators are thought to be academicians. With the increase of cooperation and confidence, it is possible to make the exchange of information needed for scientific studies between fishermen and academicians more effective and reliable. With this planning was determined the characteristics of the certificate to be taken, the curriculum and duration of the training, and the criteria for the trainer. In determining these characteristics, the course subjects of the faculties, the legal regulations of the relevant ministries and the educational programs of the other institutions were examined. In addition, the most appropriate model has been determined by discussing the issues such as competent authority on certification, process steps, details of training.

*This research is a part of Burhan Taşlı's MSc Thesis

Keywords: Fishery, Certificate of Qualification, Fishery Licence, Certificate Programme, Subconscious Fishing.

Balıkçılık Eğitimi ve Sertifikalandırılması Üzerine Bir Çalışma

Özet: Türkiye' de tekneyle balıkçılık faaliyeti yapacak bir kişinin tekne kullanabilmek için yeterlilik belgesi ve balıkçılık faaliyetinde bulunabilmesi için de ruhsat tezkeresi alması gerekmektedir. Yeterlilik belgesi için en az 240 saatlik eğitim almak zorunda olduğu halde ruhsat tezkeresi almak için herhangi bir eğitim şartı bulunmamaktadır. Bu çalışmada, balıkçılık sektöründe faaliyet gösteren kişilere yönelik, balıkçıların eğitim gereksinimleri de göz önüne alınarak Balıkçılık ve Avlama sertifikası adı altında bir sertifika eğitimi planlaması yapılmıştır. Hazırlanan sertifika programı ile bilinçsiz avlanmanın önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca eğitimcilerin akademisyenlerden oluşturulması sayesinde, balıkçılarla akademisyenlerin iş birliğinin artması için bir fırsat sağlanacaktır. İş birliği ve güven artışı ile, balıkçılar ve akademisyenler arasındaki bilimsel çalışmalara yönelik olarak ihtiyaç duyulan bilgi alışverişinin daha etkin ve güvenilir hale gelmesi mümkündür. Sertifika programı planlanırken alınacak sertifikanın özellikleri, eğitim müfredatı, süresi ve eğitici kriterleri belirlenmiştir. Bu amaçla ilgili fakültelerin ders konuları, ilgili bakanlıkların yasal mevzuatı ve diğer kurumların eğitim programları incelenmiştir. Ayrıca sertifikalandırma konusunda yetkili kurum, işlem basamakları, eğitimin detayları gibi konular çalışma içerisinde tartışılarak en uygun model belirlenmiştir.

*Bu araştırma, Burhan Taşlı'nın Yüksek Lisans Tez çalışmasının bir bölümüdür.

Anahtar Kelimeler: Balıkçılık, Yeterlilik Belgesi, Ruhsat Tezkeresi, Sertifika Programı, Bilinçsiz Avlanma

Giriş

Türkiye'de balıkçılık sektörünün en doğru şekilde yönetebilmesi için bilinçsiz ve aşırı avlanma başta olmak üzere bazı sorunların tespit edilip

giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Stok tespiti, stoktan çekilecek miktar ve değerlendirilmeyen ürünlerin kıymetlendirilmesi gibi konuların çözülmesi sağlıklı bir balıkçılık sisteminin oluşturulması yönünden zorunluluk olarak karşımıza

çıkılmaktadır. Bu sorunların giderilmesinde hem balıkçılık idarecilerinin hem de balıkçıların konuya bilinçli olarak yaklaşması son derece önemlidir. Tahrip edilen kaynağın aslında balıkçının kendi ekonomik gücü ve milli servet olduğu bilinci aşılmalıdır. Bu amaçla, ülke genelinde balıkçılık kursları açılmalıdır. Hatta taşıt ehliyeti veya gemi adamı ehliyeti verilmeden önce olduğu gibi balıkçı ancak belli bir kurs aldıktan sonra balıkçılık belgesine sahip olabilmelidir (Kınacıgil ve İlkyaz, 1997).

Asıl işi balıkçılık olan sektör çalışanları kendi çalışma alanları ile ilgili akademik bir bilgi almadan, tamamen kulaktan dolma ve doğru/yanlış deneyimlerle bilinçsizce avlanma yapmaktadırlar. Kooperatifler ile ilgili yapılan bir çalışmada, üretimin daha sağlıklı ve çevreye duyarlı balıkçılığın olabilmesi için daha iyi sosyo-ekonomik koşulların yaratılması ve yeterli sayıda nitelikli mesleki eğitime sahip örgütlü bireylerin oluşturulması gerektiği görülmüştür (Doğan ve Gönülal, 2011). Denetimler kolluk güçleri ve ilgili birim personelleri tarafından düzenli olarak yapılsa da çok ciddi caydırıcılık sağlamamaktadır. Hatta denetimler esnasında verilen cezalar sonucu yasak olan av araçları ve yöntemler gibi ana konular balıkçı tarafından öğrenilmektedir. Bu durum, bazı çevreler tarafından tecrübe olarak nitelense de yasak olduğunu öğrenene kadar geçen sürede bilinçsiz avlanma ile balık stokunun sürdürülebilirliğine zarar vermektedir. Aslında eğitim konusunda oluşmuş bu boşluk ile ülke ekonomisi çok ciddi zarar görmektedir. Büyük bir faaliyet alanı olan balıkçılık sektöründe çalışanların, herhangi bir eğitim almadan görev yapmalarından dolayı balıkçılık sektörüne zarar vermeleri kaçınılmazdır. Türkiye'ye ciddi katma değeri bulunan balıkçılık sektörünün devamlılığının sağlanması açısından balıkçıların acil olarak eğitim almaları ve bu eğitimin sonunda balıkçı belgesi ile sertifikalandırılmaları gerekmektedir.

Bu çalışmada, balıkçılık sektöründe faaliyet gösteren çalışanlara yönelik "Balıkçılık ve Avlama Sertifika Eğitim Programı" planlanarak program içeriği ve kapsamı belirlenmiştir. Bu sertifika programı ile de ülkemiz balıkçılarına yeterli düzeyde akademik bilgiler verilerek bilinçsiz avlanmanın önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca gerekli eğitimleri almış balıkçıların, gerek stok tahmini için akademisyenlere doğru ve gerekli bilgilerin verilmesinde gerekse de bilinçsiz avlanmanın önüne geçilmesinde ciddi faydaları olacağı aşikârdır.

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın ana konusunu oluşturan bilinçsiz avlanmanın eğitim ile önüne geçilmesi hakkında ülke çapında yapılan araştırmalar incelenmiştir. Bölgesel ve ülke çapında balıkçılara uygulanan anket sonuçlarını da içeren makaleler taranarak balıkçıların gözünden eğitim verilmesi konusuna yaklaşımları hakkında bilgiler edinilmiştir.

Türkiye'de balıkçılık sektörünün büyüklüğü TÜİK verileri kapsamında sayısal olarak incelenmiştir. Ülke ekonomisine katkıları, üretim miktarları, ithalat ve ihracat rakamları, çalışan sayısı ve uygulanan cezai işlemler gibi istatistiki bilgiler ışığında yıllara göre karşılaştırmalar yapılmıştır.

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı mevzuatları incelenerek tekneyle balıkçılık yapmak için gerekli belgeler hakkındaki bilgiler, elde edilmiştir. Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği ile tekne kullanmak için gerekli yeterlilik sınıfları, Gemilerin Gemiadamları İle Donatılmasına İlişkin Yönerge ile teknelerin personel ile donatılması ve Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesi ile de yeterlilik için alınacak eğitimler araştırılmıştır. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yayınlanan Su Ürünleri Yönetmeliği'nin 2. Bölüm 5. Maddesi incelenerek ruhsat tezkeresi alım şartları irdelenmiştir.

Balıkçılık ve Avlama Sertifika Eğitiminin müfredatının oluşturulmasında, Su Ürünleri Fakültelerin, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültelerinin ders programları ve derslerin içerikleri detaylı bir şekilde incelendi. Sürdürülebilir balıkçılık, ekosistem temelli balıkçılık gibi farkındalık oluşturmak açısından son derece önemli konular belirlenmiştir. Eğitim süresinin planlanmasında, balıkçıların günlük iş faaliyetleri için harcadıkları süre ve zaman aralığı gibi detaylara da dikkat edilmiştir. Bu kapsamda T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yayınlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesinde yer alan eğitim süreleri göz önüne alınmıştır. Böylece önceden tecrübe edilmiş eğitim programlarının süreleri emsal alınarak Türkiye şartlarına uygun bir eğitim süresi planlanmıştır.

Bakanlıkların eğitim konusunda yayınladıkları Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesi gibi yönetmelik ve yönergeler incelenerek eğitim vermeye yetkin eğitimcilerin şartları ortaya konmuştur.

Sertifika eğitiminin yürütülmesi hususunda, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı resmi internet sitesinden merkez ve taşra teşkilat şeması ortaya çıkarılmıştır. Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlükleri listesi çıkarılarak teşkilatlanma kapasitesi incelenmiştir. Eğitim konusu ile ilgili bölümü olan üniversiteler YÖK veri tabanından listelenerek sayı ve konum açısından dağılımları belirlenmiştir. T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumları Gemiadamları Bilgi Sistemi portalına ulaşılarak listelenmiştir. Ayrıca internet tabanlı harita sistemi kullanılarak yetkili eğitim kurumlarının ülke çapında buldukları konumlar incelenmiştir.

Çalışma sonucu ortaya çıkan eğitim programı, mevzuata dâhil edileceği için T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yayımlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği, Gemilerin Gemiadamları İle Donatılmasına İlişkin Yönerge ve Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesi ile T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yayımlanan Su Ürünleri yönetmeliği ve yürütme yetkisi kapsamında olan 1380 sayılı kanun aksi hükümler bulunmaması için madde madde irdelenmiştir. Ayrıca yapısal hatalardan kaçınılması için 19.12.2005 tarihli 2005/9986 Bakanlar Kurulu karar numaralı Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik incelenmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili ve dünyanın en önemli su yollarından Çanakkale ve İstanbul Boğazlarına sahip bir ülkedir. Coğrafi konumundan dolayı balıkçılık sektörü oldukça önemli bir yere sahiptir. TÜİK (2018) verilerine göre avcılık yolu ile su ürünleri üretimi 354.318 ton olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı itibarıyla Türkiye’de kayıtlı balıkçılık faaliyetlerinde bulunan tekne sayısı 18.008’dir. Aynı yıl verilerine bakıldığında ise 30878 kişinin balıkçılık sektöründe çalıştığı ortaya çıkmıştır. Bu denli büyük bir sektörün de kendine has önemli sorunları mevcuttur. Batı Karadeniz bölgesinde yapılan araştırmaların sonuçları incelendiğinde bilinçsiz avlanmanın ciddi bir sorun olarak karşımızda durduğu görülmüştür. Sorunun kaynağının da büyük ölçüde eğitim eksikliği olduğu ortaya konulmuştur (Yağlıoğlu ve Akçakoca, 2013).

Türkiye’de tekneyle balıkçılık yapabilmek için gerekli olan belgeler; tekne kullanabilmek için gemiadamı cüzdanı ve balıkçılık faaliyetinde bulunabilmek için ruhsat tezkeresidir. T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yayımlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği incelendiğinde, balıkçıların, gemiadamı cüzdanı alabilmek için en az 240 saat (balıkçı gemisi kaptanı yeterliliği) eğitim alınması ve uygulamalı eğitimleri de başarıyla tamamlaması gerektiği görülmüştür. Bu yeterlilik eğitiminde tekne yapısı, teknelerin bakımları, ilk yardım, yangınla mücadele ve can kurtarma araçlarını kullanma gibi eğitimler almaktadırlar. Bu eğitimlerin teorik ve uygulamalı olarak verilen konuları içermektedir. Yönetmelik ve yönerge ile tanımlanan STCW ve yeterlilik eğitimleri titizlikle yürütülmektedir. Teknelerin hangi yeterlilikteki personel ile donatılacağı Gemilerin Gemiadamları ile Donatılmasına İlişkin Yönergede yer almaktadır. Bu yönergeye göre, uygun yeterliliği almak isteyen bir balıkçı, yetkili eğitim kurumlarından birine başvurarak eğitime katılım sağlamalıdır.

Ticari olarak su ürünleri avcılığı yapacak olanlar 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve Su Ürünleri

Yönetmeliğinin hükümleri çerçevesinde Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi almak zorundadırlar. Su Ürünleri Yönetmeliğinin ikinci bölüm 5. Maddede ruhsat tezkeresinin alım şartları belirtilmiştir. İlgili madde incelendiğinde, ruhsat tezkerelerinin gerçek kişilere, tüzel kişilere ve gemiler için armatörler veya donatanlara verildiği görülmüştür. Ruhsat tezkeresi alınması için 18 yaşından büyük olmak, Türk vatandaşı olmak ve gerekli belgeleri temin etmek dışında herhangi bir şart yoktur. Dolayısıyla asıl işi balıkçılık olan sektör çalışanları, tekne kullanabilmek için eğitim almasına rağmen kendi iş sahasıyla ilgili herhangi bir eğitime tabi tutulmadan faaliyet gösterdikleri ortaya çıkmıştır.

Yurtdışındaki balıkçılık faaliyetleri incelendiğinde, bazı bölgelerde avlanma lisansı alabilmek için eğitim görme şartı olduğu görülmüştür. Örneğin, ABD’nin bir eyaleti olan Kentucky’de tekneyle balıkçılık yapabilmek için “Hunter Education Certificate” ve “Boater Education Certificate” adlı iki adet sertifikaya ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bu sertifikalardan “Hunter Education Certificate” balık avcılığı ile ilgili, “Boater Education Certificate” ise tekne kullanımı ile ilgili olduğu görülmüştür (Anonim,2019).

Türkiye’de balıkçılık sektöründe faaliyet gösteren tekne sahipleri ve balıkçılar eğitimin ne denli gerekli olduğu konusunda hemfikirlerdir. Bölgesel bir çalışmada ‘Balıkçıların eğitim alması gerekli midir?’ sorusuna %87 oranında evet cevabı çıkmıştır (Yağlıoğlu ve Akçakoca, 2013). Ayrıca Zonguldak ili için yapılan bir saha çalışmasında aynı soruya %64 oranında evet cevabı verilmiştir (Aksoy ve Koç, 2012). Kuzeydoğu Akdeniz bölgesinde kooperatiflerle ilgili yapılan bir çalışmada ise, kooperatif üyelerinin ve diğer balıkçıların genel bir eğitimden geçirilme ihtiyacı olduğu kooperatif tarafından bildirilmiştir (Özbilgin ve diğ., 2009). Eğitim programının önemli bir tarafı olan balıkçıların, eksikliğin farkında olması ve bu eksikliğin giderilmesi konusunda özveri gösterecekleri ortaya çıkmıştır. Hali hazırda tekneyle balıkçılık yapmak için zorunlu tutulan bazı belgeleri almaları gereken balıkçıların, eğitim konusunu da önemsedikleri görülmüştür. Ayrıca bölgesel olarak Eğirdir gölü balıkçılık faaliyetleri ile ilgili yapılan başka bir çalışmada, konu uzmanlarıyla birlikte balıkçıların göl ekosistemine yaklaşımı, avcılık metodu, avcılık için kullanılacak malzemeler, balıkçılık sektöründe alınabilecek kamu yardımları ve avlanma sezonunun önemi hakkında bilgilendirmek ve eğitmek amacıyla, üniversite, kamu kurumları ve yerel yönetimlerle birlikte, sürdürülebilir eğitim programlarının düzenlenmesi sonucuna varılmıştır (Uzmanoğlu ve diğ., 2013).

Balıkçılık mesleği için eğitim ve sertifikasyon gibi mesleğe özgü herhangi bir zorunluluk olmaması, bugüne kadar mesleğin de bir tanımının olmamasına neden olmuştur. Bu problemin düzeltilmesi için,

Balıkçılık ve Avlama Sertifika programının, mevzuatta değişiklikler yapılarak yürürlüğe girmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Su Ürünleri ruhsat tezkeresi alımında ön şart olarak planlanan balıkçılık ve avlama sertifikasının standart bir eğitim programı olarak, tüm balıkçılara uygulanması gerekmektedir. Ruhsat tezkeresinin hali hazırda verilmiyor olması eğitim alacak sektör çalışan sayısının sabit kalmasını ortaya çıkarmıştır. Bu durum eğitimin tamamlanmasını da kolaylaştıracaktır. Ruhsat tezkereleri gerçek kişiler için beş senelik düzenlendiğinden yenileme işlemi için başvuran balıkçıyı eğitime yönlendirerek sektörde faaliyet gösterecek herkesin sertifikalandırılması tamamlanması planlanmaktadır. Sertifika programı, başvuru sürecinden itibaren, balıkçılar açısından kolay ulaşılabilen ve onların şartları doğrultusunda planlanmış bir faaliyet olması gerekmektedir.

Sertifika eğitim programının yürütülmesi konusunda çeşitli alternatifler öne çıkmaktadır. Bu alternatiflerden ilki ve en uygununun T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde bulunan Tarım ve Orman İl Müdürlükleri vasıtası ile verilmesidir. İkinci olarak, hali hazırda STCW eğitimleri veren T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında yeterlilik eğitimi devamı olarak planlanmasıdır. Son alternatif de eğitime kaynak oluşturan bölümlere sahip üniversitelerin programın yürütülmesini üstlenmesidir.

Türkiye’de, Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlükleri hali hazırda ciddi bir yapılanmaya sahiptir. Bu nedenle Balıkçılık ve Avlama Sertifika kursunun il ve ilçe müdürlükleri bünyesinde verilmesi planlama aşamasında büyük kolaylıklar sağlayacağı görülmüştür. Balıkçılık sektöründe, iş ve işlemlerin de il ve ilçe müdürlüklerinde yapıldığı düşünülecek olursa, balıkçıların başvurularının kabulü, kursların planlanması ve yürütülmesi işlemleri esnasında herhangi bir karmaşaya mahal verilmeyecektir. 1380 sayılı su ürünleri kanununun 16. Maddesinde yer alan hükme göre, Tarım ve Orman Bakanlığı “gerekli gördüğü takdirde diğer bakanlıklar ile de iş birliği yaparak uzmanlar idaresinde ücretli veya ücretsiz kurslar ve meslek okulları açabilir, propaganda eğitim ve öğretim için lüzumlu tedbirleri alır.” ibaresi yer almaktadır. Bu da Tarım ve Orman Bakanlığı’na su ürünleri ile ilgili eğitim yetkisinin verildiğini göstermektedir.

Balıkçılık Sertifika Eğitimi akademik temelli bir eğitim ile verilmelidir. Ülkemizde Balıkçılık ve Avlama Sertifika Eğitimini verebilecek, KKTC de dahil 21 üniversite bulunmaktadır. Ancak daha çok kıyı kesimlerde ve genelde şehir merkezlerinde bulunan ilgili fakülteler, şehir merkezine uzak veya iç kesimlerde avcılık yapan kursiyerlerin eğitime ulaşmaları açısından çok makul gözükmemektedir.

Türkiye’de T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumu sayısı 100’dür. IMO standartları kapsamında akredite edilen ve eğitim veren bu kuruluşların sertifikasyon konusunda ciddi tecrübeleri vardır. Ancak Bakanlıklar arası yetki karmaşası yaşanabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla çok fazla mevzuat değişikliğine gidileceği için çok verimli olmayacağı gözükmemektedir.

Eğitim programının diğer bir hususu da müfredat içeriğinin belirlenmesidir. Bu konuda Su ürünleri mühendisliği, Balıkçılık teknolojisi mühendisliği ve Deniz bilimleri ve teknolojisi mühendisliği bölümlerinin müfredatı incelenmiştir. Yaratılmak istenen kazanımlar doğrultusunda müfredatta yer alacak dersler içerikleriyle beraber aşağıda sıralanmıştır:

1) Balıkçılık Mevzuatı: 1380 sayılı Su ürünleri kanunu, su ürünleri yönetmeliği, denetimler ve cezai müeyyideler, bulundurulması zorunlu resmi belge ve evraklar, yasaklar ve av yasağı zamanları,

2) Ekoloji: Ekolojik denge, balık ekosistemi ve besin zinciri,

3) Balık Popülasyon Dinamiği: Balık stoklarının durumu ve miktar tespiti, balıkların yumurtlama dönemleri ve balıklarda yaş tayin metotları, stoklardan uygun yararlanma,

4) Türkiye’deki Ekonomik Balık Türleri: Balıkların ekonomik değerleri, dönemlere göre avlanan balıklar ve av sahalarına göre av araçları ve avlanma metotları,

5) Av Araçları ve Yapımı: Av verimliliği, türe özgü ağlar ve av araçları, ağ çeşitleri, avlanma metotları, av araçlarının seçiciliği, balıkçı tekneleri çeşitleri ve donanımları ve av araçları yapımı,

6) Balıkçılık Yönetim Esasları: Av ve avcılık teknolojileri, işleme, balıkların besin kalitesi ve güvenliği ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı teşkilat yapısı, Uluslararası mevzuatlar,

7) Balıkçılığın Balık Stoklarına ve Nesli Tükenmekte Olan Türlerle Etkisi: Bilinçsiz avlanma ve zararları, nesli tükenmekte olan balık çeşitleri, balık stokunun devamlılığı ve sürdürülebilir balıkçılık kaynakları kullanımı.

Yukarıda belirtilen ders konularının balıkçılara aktarılması için, balıkçıların çalışma koşulları, zamanları ve programa gönüllü katılım sağlamaları açısından her ders için en az 10 saat olmak koşuluyla toplam 70 saatlik bir eğitimin düzenlenmesinin uygun olacağı görülmüştür.

Eğitim kalitesi açısından eğiticilerin de yeterliliği önemli bir konudur. T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yayınlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesi 42. madde örnek teşkil ederek, eğiticilerin aşağıdaki

yeterliliklere haiz olması, verilen eğitimin kalitesinin yüksek olması açısından uygun olacağı görülmüştür;

1) Su ürünleri bölümüne kaynak olan bir bölümde en az doktora devam ediyor olmak,

2) Su ürünleri bölümüne kaynak olan bir bölümde yüksek lisans mezunu olmak ve en az 2 yıl sektör faaliyetlerinde çalıştığını belgelemek,

3) Balıkçılık Teknolojisi veya Su ürünleri mühendisliğinden mezun olup en az 5 yıl sektörde çalıştığını belgelemek,

4) Yukarıdaki şartların en az birisini sağlamak şartı ile idarenin düzenleyeceği Eğiticilerin Eğitimi kursuna katılarak başarı ile bitirmek.

Sonuç ve Öneriler

Balıkçılık ve Avlama Sertifika Eğitim Programı, bir faaliyet alanının düzenlenmesi için planlandığından ilgili otorite tarafından yürütülmesi uygun olacaktır. Dolayısıyla ülkemizde balıkçılık sektörünün otoritesi olan T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı il ve ilçe müdürlüklerinin eğitim programı yürütücüsü olarak atanması, hem mevzuat hem de eğitimin geçerliliği açısından herhangi bir olumsuzluğa mahal vermeyecektir.

Hazırlanan sertifika programı Su Ürünleri Yönetmeliğinin ikinci bölüm 5. Maddede yer alan ruhsat tezkeresi alım şartlarına eklenerek bir ön şart niteliğinde olacaktır. Böylece hem eğitim zorunlu hale gelecek hem de çok fazla mevzuat değişikliğine gitmeden yasal statüye oturtulmuş olunacaktır.

Balıkçılık ve Avlama Sertifika Eğitimini tamamlayan sektör çalışanlarının balıkçılıkla ilgili önemli konularda farkındalığı artmış olacaktır. Böylece TUIK (2018) yılı verilerine göre 628.631 ton üretimle ülke ekonomisine 7.665.908.312 TL kazandıran balıkçılık sektörünün, daha verimli bir avlanma ve yetiştiricilik süreci ile yükselen bir ivme kazanarak daha düzenli ve yüksek getiri sağlanacaktır.

Kaynaklar

Aksoy, R. ve Koç, G. (2012). Küçük Ölçekli Balıkçılığın Genel Profili: Zonguldak İli Merkez İlçesinde Bir Saha Çalışması. *International Journal of Economic and Administrative Studies*,4(8): 87-103.

Doğan, K. ve Gönülal, O. (2011). Gökçeada (Ege Denizi) Balıkçılığı ve Balıkçıların Sosyo-Ekonomik Yapısı. *Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi*, 2 (3): 57-69.

Kentucky Wildlife (2019). Hunter Education Requirements. <https://fw.ky.gov/Education/Pages/Hunter-Education.aspx>. Son erişim tarihi: 10/07/2019.

Kınacıgil, H. T., İlkyaz, A. T. (1997). Ege Denizi Balıkçılığı ve Sorunları. *Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi*, 14(3): 351-367.

Özbilgin, Y., Gökçe, G., Özbilgin, H., Çelik, O., Ünal, V. ve Tokaç, A. (2009). Kuzeydoğu Akdeniz Balıkçılığının Yapısal Analizi. *Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri*, 2007/SÜF/001, Mersin: 131.

TC. Resmi Gazete, *Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği*, 10 Şubat 2018, Sayı: 30328

TC. Resmi Gazete, *Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*, 17 Şubat 2006, Sayı: 26083

TC. Resmi Gazete, *Su Ürünleri Kanunu*, 22 Mart 1971, Sayı: 13799

TC. Resmi Gazete, *Su Ürünleri Yönetmeliği*, 10 Mart 1995, Sayı: 22223

TC. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, *Gemiadamları Eğitim ve Sınav Yönergesi*, 02 Mart 2015, Sayı: 14739

TC. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, *Gemilerin Gemiadamları ile Donatılmasına İlişkin Yönergede Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge*, 30 Eylül 2014, Sayı: 50794

TUIK (2018). Su Ürünleri İstatistikleri. <http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?altid=1005> Son Erişim Tarihi: 13/06/2019.

Uzmanoğlu, S., Morkoyunlu, Y., Bilgin, F. ve Soylu, M. (2013). Eğirdir Gölü Balıkçı Faaliyetleri. *Eğirdir Su Ürünleri Fakültesi Dergisi*, 9(2): 8-13.

Yağlıoğlu D. Akçakoca (2013). (Batı Karadeniz) Balıkçılığı ve Balıkçıların Sosyo-Ekonomik Analizi. *Ormanlık Dergisi*, 9(1): 35-42.